

Torino 15 giugno 2014

XI Congresso Internazionale dell'Associazione Italiana di Studi Catalani

Torino, 15-18 settembre 2015

Università degli Studi di Torino

Dipartimento di Lingue e Letterature Straniere e Culture Moderne

StudiUm - Dipartimento di Studi Umanistici

Linguaggi del metareale nella cultura catalana: arte, cinema, folclore, letteratura, storia.

Call for Papers

Il concetto di metarealtà, con le sue manifestazioni proteiformi, riflette i meccanismi con cui l'individuo e la collettività in ogni tempo e luogo proiettano in una dimensione “altra” la lettura del mondo e della storia.

Il convegno vuole essere un momento di riflessione, multidisciplinare e di natura comparatistica, sulla creazione e sull'espressione delle varie forme di metarealtà dal Medioevo ad oggi, nell'arte, nella trasmissione folclorica di elementi archetipici, nei generi letterari e nella produzione storiografica, nel cinema – che ha prodotto suggestive variazioni su questo tema – e nelle scienze del linguaggio (dalla retorica alla stilistica, dalla sociolinguistica alle connotazioni discorsive con peculiari finalità comunicative ed estetiche – *argot, slang*, bi- e multilinguismo –).

In questa linea si collocano la ricca produzione folclorica, che affonda le radici nel rito e nella mitizzazione di archetipi collettivi; la presenza del soprannaturale, del meraviglioso e della deformazione iperbolica di segno positivo o negativo nell'agiografia, nelle sacre rappresentazioni, nella narrativa e nell'arte medievali; le sperimentazioni metateatrali e stranianti della drammaturgia attuale; il rinnovamento del linguaggio, l'immagine metaforica e le rifrazioni del reale e dell'io

frammentato nelle avanguardie (dall'Avanguardia storica alla Neoavanguardia), nella poesia, nella narrativa e nelle arti plastico-figurative moderne e contemporanee; la letteratura fantastica e neofantastica, il realismo magico e altro ancora, a partire dalle stesse potenzialità connotative della lingua.

Anche la narrazione storica offre interessanti spunti d'indagine: nel Medioevo la concezione provvidenzialistica della storia lascia traccia nella presenza del soprannaturale e di leggende nelle cronache; le interpretazioni strumentali del fatto storico, rilevabili in ogni epoca e riflesso di azioni propagandistiche, distorcono il dato oggettivo per costruire una metarealtà finalizzata. Anche la storia della scienza è costellata di interpretazioni e descrizioni metareali, in mancanza di teorie e strumenti scientifici per spiegare fenomeni sconosciuti.

La metarealtà, dunque, occupa un perimetro in continuo mutamento, che si può definire come lo spazio di intersezione tra noto e ignoto. In questo oscillare tra mistero e conoscenza prende forma la metarealtà, sempre diversa e cangiante a seconda dell'epoca, dell'estetica, dei codici culturali, espressa attraverso procedimenti creativi differenti, ma sempre riflesso della tendenza più o meno consapevole a spiegare una realtà destabilizzante e straniante, che sfugge o che si desidera ammantare di un significato "altro", per gli scopi più diversi.

Assi tematici

- Le manifestazioni folcloriche come proiezione della ritualità e degli archetipi collettivi.
- Soprannaturale, meraviglioso ed enfasi iperbolica nella letteratura e nell'arte medievali.
- Sperimentalismo ibridizzato e straniante nella drammaturgia moderna e contemporanea.
- Io frammentato e rifrazioni deformate del reale nella letteratura e nell'arte contemporanee.
- Neogotico, fantastico e neofantastico, fantascienza, realismo magico.
- Il cinema come occhio indagatore e creatore di realtà "altre".
- "Tra le righe": connotazioni e finalità speciali del linguaggio, della comunicazione e della traduzione.
- Il segno dell'immaginario deformante nella storiografia e la strumentalizzazione del dato storico.
- La storia della scienza e la spiegazione dell'ignoto.

Per presentare una proposta di comunicazione, inviare un *abstract* di 200 parole con riferimenti bibliografici entro il 30 SETTEMBRE 2014, all'indirizzo aisc2015.torino@unito.it

Saranno ammessi a parlare al convegno gli autori degli *abstract* selezionati.

La durata degli interventi non dovrà superare i 20 minuti.

Il testo definitivo della comunicazione dovrà essere consegnato entro il 30 NOVEMBRE

2015 e sarà sottoposto a referaggio “doppio cieco” (*double blind peer review*); le comunicazioni selezionate saranno pubblicate sul sito dell'AISC in una miscellanea con ISBN elettronico.

Gli *abstracts* e i testi definitivi possono essere redatti in italiano, catalano, castigliano, inglese, francese.

Comitato organizzatore locale: V. Orazi, J. Landa Diestro, B. Greco, L. Pache Carballo.

Comitato scientifico: Direttivo AISC – V. Orazi, E. Bou, A.M. Compagna, E. Pistolesi, V. Ripa, L. Carol Geronès, I. Turull – e *referees* esterni anonimi per il doppio referaggio cieco.

XI Congrés Internacional de l'Associazione Italiana di Studi Catalani

Torí, 15-18 de setembre de 2015

Università degli Studi di Torino

Dipartimento di Lingue e Letterature Straniere e Culture Moderne

StudiUm - Dipartimento di Studi Umanistici

Llenguatges metareals en la cultura catalana: art, cinema, folklore, literatura, història

Convocatòria de comunicacions

El concepte de *metarealitat*, amb les seues manifestacions proteiformes, reflecteix els mecanismes amb què l'individu i la collectivitat de cada moment i cada lloc projecten en una dimensió alternativa la lectura del món i de la història.

El congrés, multidisciplinari i de naturalesa comparatística, vol ser un moment de reflexió sobre la creació i l'expressió de diferents formes de metarealitat, des de l'Edat Mitjana fins avui. Vol abraçar l'art, la transmissió folklòrica d'elements arquetípics, els gèneres literaris i la producció historiogràfica, el cinema – que ha produït suggeridores variacions sobre aquest tema – i les ciències del llenguatge (de la retòrica a l'estilística, de la sociolingüística a les connotacions discursives amb peculiars finalitats comunicatives i estètiques – *argot*, *slang*, bilingüisme i multilingüisme –).

En aquesta línia se situen la rica producció folklòrica, que endinsa les arrels en el ritu i la mitificació dels arquetips collectius; la presència del sobrenatural, del meravellós i de la deformació hiperbòlica – amb sentit positiu o negatiu – en l'hagiografia, en les representacions sagrades, en la narrativa i l'art medievals; l'experimentació metateatral i d'estranyament de la dramàturgia actual; la renovació del llenguatge, la imatge metafòrica i les refraccions del real i del *jo* fragmentat de les avantguardes (de l'avantguarda històrica a la neoavantguarda), en la poesia, la narrativa i les arts plasticofiguratives modernes i contemporànies; la literatura fantàstica i neofantàstica, el realisme màgic i més encara, a partir de les mateixes potencialitats connotatives de la llengua.

La narració històrica ofereix també aspectes força interessants: en l'Edat Mitjana la concepció providencial de la Història deixa empremta en la presència del sobrenatural i de llegendes en les cròniques; les interpretacions instrumentals dels fets històrics, reflex d'accions

propagandístiques i destacables en qualsevol època, distorsionen la dada objectiva per construir una metarealitat interessada. També la història de la ciència és plena d'interpretacions i descripcions metareals, a falta de teories i instruments científics que expliquen fenòmens desconeguts.

La metarealitat, doncs, ocupa un perímetre en mutació contínua, que podria definir-se com l'espai d'intersecció entre conegut i desconegut. És en aquesta oscil·lació entre misteri i coneixement on pren forma la metarealitat – sempre diversa i canviant segons l'època, l'estètica, els codis culturals –, expressada a través de procediments creatius diferents, però sempre com a reflex de la tendència, més o menys conscient, que explica una realitat desestabilitzant i d'estranyament, que defuig o que es desitja revestir amb un significat diferent, per als objectius més diversos.

Eixos temàtics

- Les manifestacions folklòriques com a projecció dels ritus i dels arquetips collectius.
- Sobrenatural, meravellós i èmfasi hiperbòlica en la literatura i l'art medievals.
- Experimentalisme híbrid i de l'estranyament en la dramaturgia moderna i contemporània.
- El jo fragmentat i les refraccions deformades del real en la literatura i l'art contemporanis.
- Neogòtic, fantàstic i neofantàstic, ciència ficció, realisme màgic.
- El cinema com a ull investigador i creador de realitats alternatives.
- «Entre línies»: connotacions i finalitats especials del llenguatge, de la comunicació i de la traducció.
- El senyal de l'imaginari deformatador en la historiografia i la instrumentalització de la dada històrica.
- La història de la ciència i l'explicació d'allò desconegut.

Per presentar propostes de comunicació, cal enviar un resum de 200 paraules amb referències bibliogràfiques abans del 30 de SETEMBRE de 2014 a l'adreça electrònica aisc2015.torino@unito.it

Les autores i els autors dels resums seleccionats podran participar com a ponents al congrés.

La durada de les comunicacions no ha de superar els 20 minuts.

El text definitiu de la comunicació s'haurà de lliurar abans del 30 de NOVEMBRE de 2015 i se sotmetrà a avaluació d'experts per sistema *double blind* (doble revisió a cegues). Les comunicacions seleccionades es publicaran al web de l'AISC en una miscel·lània amb ISBN electrònic.

Els resums i els textos definitius es poden redactar en italià, català, castellà, anglès i francès.

Comitè organitzador local: V. Orazi, J. Landa Diestro, B. Greco, L. Pache Carballo.

Comitè científic: Junta Directiva de l'AISC – V. Orazi, E. Bou, A. M. Compagna, E. Pistolesi, V. Ripa, L. Carol Gironès, I. Turull – i avaluadors externs anònims per a la doble revisió a cegues.